

escapçat LERSDA >Lleida. En la forma *Llardecans* hi ha una metàtesi entre les dues consonants internes (dental i velar). Metàtesi que podem creure tardana, de fase purament romànica. Però potser ja estava en curs en període pre-romà: car Gz. Moreno registra en escriptura ibèrica, *Ildirtige*, en una tassa trobada en el nostre Migjorn, a la Illeta del Campello (*Escritura bastetana-turdetana*, p. 71, LXIII); doncs: ja aleshores s'oscil·lava, en aquest nom, entre GE-TE i -TE-GE-.

Essent així, la cosa més fundada és imaginar que, essent corrent en temps d'Indíbil la pronúncia *ilerteg-* en lloc de *Ilerget-*, en romanitzar-se el país es digué AD ILERTEGANOS o *LERTEGANOS; després, però, vingueren els moros, que dominaren allí més de 400 anys (1149, presa de Lleida); i com que en llur àrab pronunciaren *lārtaqān*^s amb un *ʔ* emfàtic, però sonor, i un *qaf* (de la mateixa índole, i per tant apte per ser imitat com una G oclusiva), d'aquí en resultaren les formes documentades *Lerdacans* / *Lardecans* / *Llard-*

Amb això ja tenim explicació satisfactòria de tot el procés. Serien concebibles altres variants (en detall secundari). Com que l'ibèric oscil·lava entre *rg* i *rc* (n'hem donat prova s.v. *Lladurs* amb ILITURGI/ILITURCI, cas repetit en *Ilercavones* / *Ilergavones*),⁵ potser és ja l'ibèric que admeté una variant *ILERCATANOS, i llavors la metàtesi pogué produir-se en període sarraí: car també l'àrab, prou sovint, alterà els noms hispànics metatèticament.

¹ Perquè hi hagué joc de mots: *cussos* 'gossets', *cussa* 'gossa', mot que la gent sap més que l'antiquat *cans*, que tampoc, però, no els és desconegut.— ² Encara avui la diòcesi arriba fins als pobles de la vall de Castaneda, arran de Benasc, Denui, Nerill, Senyiu, Noals. Mirada des de lluny, és natural que en diguessin CULMINA ILERDITANA, o sigui, 'el capdamunt de les terres de Lleida'.—

³ D'aquell gran cim baixen les Cascades de *Llardana* i «la Font *Llardaneta*» afl. dr. de l'Ésera: que baixen cap a la vall de Benasc, a desaiguar a Grist (Eriste), m'escruien des de l'oficina turística de Benasc.— ⁴ Sembla que una i altra forma no eren més que un substitut llatí del sufix ibèric «*escen*». Schmoll dóna cita de *Ausescen*, en escriptura ibèrica, com nom dels *ausetani*, i Schuchardt en dóna de *Iltrcescen* com la fortrna ibèrica dels ilergetes. I ja els grecs més antics oscil·laren en l'adaptació del que ells oïen als nostres ibers. Hecateu escrivia Ἰλαυρηῖται com nom dels ilergetes (Othmer, *BABL* vi, 347).— ⁵ César deia *Ilurgauones* (*De Bello Civili* i, 60) als que Plini anomena *Ilercavones* (*N.Hist.* iii, 21).

Llarder, Bac ~, V. Bac *Llaréns* i *Llarvén*, V. *Larén* 55

LLASTANOSA

Antiga parròquia del terme de Roda de Ribagorça (Baixa Ribagorça).

DOC. ANT. 989: *Lastanosa* (Abadal, *Pall* i *Rib.*, 179); 1018: *Lastanosa* (SerranoS., *NHRib.*, 484).

HOMÒNIMS I PARÒNIMS

Lastanosa (grafiat *L'Estanosa*), NL del terme de Perillós (Rosselló) (xxv, 181.8).

10 *Serrallonga*, Parròquia antiga del terme de Serrallonga (Vallespir): 1265: *parròquia de Lastenosa* (Alart, *InuLC*); 1389: *Petrum Lestenosa* (Alart, *ibid.*) que deu ser lloc idèntic amb

Lastanosa (o bé *Les Estanoses*), mas del contigu terme de la Menera.

Llastanosa, mas del terme de la Parròquia de Ripoll (xiii, 144) segurament idèntic amb:

Lastanosa, mas antic del terme de Sant Joan de les Abadesses (Ripollès): *Lastonosa* a. 914 (Mon-salvatje xv, 82).

Llastanosa, hisenda prop de Serrateix (Berguedà).

Coma Llastanosa, partida del terme d'Oveix (xxxvii, 140.3).

En els dos següents, canvi de *ʃ* en *ʃi* per influència de la *ʃ* i de *llostó*, derivat de *llista*.

Coll de Llistonar, partida del terme de la Menera (Vallespir) (xxiv, 60.21).

Llistosella, NP documentat l'any 1708 a les Encies 30 (agre. a Les Planes d'Hostoles).

Lastoà, partida del terme d'Arties, a la dreta del Valarties (Vall d'Aran), amb la caiguda de -N- intervocàlica, normal en gascó.

ETIM. *Lastonosa* [així el doc. de 919] dissim. en *Llastanosa*, és un col·lectiu derivat de *llastó* 'gramínia semblant a una espècie de palla seca o fenaletes', mot d'origen pre-romà, del basc *lasto* 'palla' en el sentit de 'tigeta com una palla llarga' (*DECat.* v, 88a25-33; 88b46-89a8). J.F.C.

Apèndix. Derivat o compost del mateix *lasto* és LLASTARRI llogaret de Ribagorça, damunt Sopeira, dalt d'una rosta vall afl. esq. de la Noguera, agre. al mun. d'Espluga de Serra.

Pron. *ʃastāñ* (enq. de 1957, junt amb Sopeira xviii, 190-195).

Hi ha església advocada a St.Tirs, cf. Abadal, *P. i R.* 264, i 26-28.

MENC. ANT. 909: «--in valle *Lastariense*--» (Abadal, o.c. 341); 959: *Lastarre* (SerranoS., *NHRbga.* 313); 962, en dos docs.: «castro *Lastarri* (Abadal, 188, 189); 961 i 968-973: *Lastarri*. (Serrano, o.c. p.500, 355, 362); 974: *Lastarri* (Abadal, o.c. n.º 230); 1245: *Lastarri* (Serrano, p. 270); 1359: *Starri* (CoDoACA) xii, 73).

PARÒNIMS i noms del mateix origen. El cognom